

DEN GODE HISTORIE

Vi taler med Sophie-Alexandra Krause, kandidat i Teknoantropologi fra AAU CPH i 2014, om hvorfor teknoantropologer bliver vigtige i fremtiden, hvordan universitetet og arbejdslivet i virksomheder adskiller sig, og hvorfor det er vigtigt klart at kunne fortælle folk, hvad man er god til.

Journalist: Victor Lange // viln@adm.aau.dk

TEKNOANTROPOLOGER BLIVER VIGTIGE

Det er fredag morgen på Islands Brygge. Vi skal mødes med Sophie-Alexandra Krause på hendes arbejdsplads; et kontor beliggende på Njalsgade i en af de gamle røde murstensbygninger. Gården er fuld af bevægelse: Folk møder ind på de omkringliggende kontorer, en hvid varevogn bakker op for at læsse af ved bagindgangen til en italiensk restaurant, mens en kok har sat sig ved et lille cafebord ude foran køkkenet.

"Har du lyst til en kop kaffe?" spørger Sophie-Alexandra. Hun åbner døren ind til et mødelokale, og vi går i gang med interviewet.

Vil du ikke fortælle, hvad du hedder, hvad du er uddannet som, og hvad du arbejder med?

"Mit navn er Sophie-Alexandra. Officielt hedder det, at jeg er tekno-antropolog, men jeg siger altid, at jeg er tech-antropolog; alt andet i teknologi-verdenen forkortes ned til 'tech', så det er måske lettere at forstå for folk. Jeg har lige fået nyt job her hos Laerdal Medical i København, hvor jeg arbejder som design lead. Jeg startede her i februar og er vildt glad for det."

Hvis du tænker tilbage på din studietid på Aalborg Universitet, hvordan er dit helhedsindtryk så?

"Jeg har gået på virkelig mange af universiteterne i Københavnsområdet. Jeg startede på KU, så skiftede jeg til RUC, så havde jeg et semester på CBS, derefter havde jeg et udlandsophold, og til sidst tog jeg min kandidat på Aalborg Universitet. Så jeg havde måske ikke så lang tid på Aalborg, som jeg havde på nogle af de andre steder, men jeg husker det som godt. Jeg var rigtig glad for den kandidat, jeg valgte – jeg synes, det var enormt spændende."

Var Aalborg Universitet meget anderledes, end de andre steder?

"Ja, det var det. Jeg synes, at alle stederne kan hver deres ting. Det, der måske gør Aalborg Universitet rigtig stærkt, er fokus på gruppeprojekterne og gruppearbejde. At arbejde i grupper afspejler bare det virkelig liv: Det er så sjældent, at du kan få lov til at sidde helt for dig selv på en arbejdsplads – der er altid andre mennesker involveret, om det så er din chef, marketingafdelingen eller noget tredje."

Via gruppearbejdet bliver man bedre til at tage hensyn, forstå gruppedynamikker og de forandringer, som er forbundet med at arbejde sammen. Det er absolut en kæmpe styrke, at man lærer at tage andre perspektiver ind i arbejdet end blot ens eget.”

Det gik op for mig, at det var virkelig vigtigt, at jeg lynhurtigt kunne redegøre for, hvad jeg kunne. Jeg skulle lave en slags elevtorpitch på blot en enkelt sætning, der skulle forklare min faglighed

Gik du ind på kandidatuddannelsen med en klar ide om, hvad teknoantropologi var, og fik du indfriet den ide?

”Nej. Jeg tror faktisk aldrig, jeg er gået ind i noget som helst med en helt klar ide om, hvad jeg skulle med det. Men jeg gik ind til min uddannelse med en klar interesse. Det overordnede mål med uddannelsen var jo et eller andet sted at gøre teknologi mere brugeranvendeligt. Det synes jeg er en spændende problemstilling. Jeg tror, at et mere menneskeligt perspektiv på udvikling og design af teknologi er virkelig vigtigt.”

Overgangen til arbejdslivet

Uden for mødelokalet er kontorets store fællesrum ved at være godt fyldt op med mennesker. Kontoret summer af liv: Trin og samtaler kan høres gennem møderummets glasdøre.

Hvordan var overgangen fra dit studie- til dit arbejdsliv?

”Jeg tror, at jeg var lidt heldig. Jeg skrev min kandidat for Volvo – de har et ’user experience competence center’, der ligger på Aalborg Universitet CPH. Det betød, at jeg kunne sidde ved dem og skrive mit speciale; hvilket var rigtig, rigtig fedt. Jeg fik en oplevelse af, at det næsten var ligesom at gå på arbejde – jeg fik fornemmelsen af, hvordan for eksempel socialiserede på en arbejdsplads. Springet mellem studieliv og arbejdsliv var ikke så stort efter det forløb; jeg fik en forståelse for, hvad der ventede mig.”

Hvad skete der efter, at du havde afleveret dit speciale på Aalborg Universitet?

”Lige efter, jeg havde afleveret, var der sommerferie. Det var i en tid, hvor alle talte om de arbejdsløse akademikere, så jeg var lidt nervøs – min ud-

dannelse var jo også helt ny. Så jeg lavede en lang liste over virksomheder, som jeg godt kunne tænke mig at arbejde i. Derefter lavede jeg noget research på dem, og sendte dem alle sammen en uopfordret ansøgning og tilbød dem noget virksomhedspraktik – omkring fire uger, hvor jeg ville arbejde gratis for dem. Det kom der virkelig meget godt ud af: Jeg fik virksomhedspraktik et af stederne, hos et lille innovationsbureau, men jeg fik også en dialog op at køre med mange af de andre steder. Bare det at virksomhederne svarede tilbage og syntes, at jeg var potentielt interessant for dem, gav noget selvtillid. Efter virksomhedspraktikken skete der dog det, at jeg ikke helt planlagt blev gravid – hvilket gjorde mig lidt nervøs igen i forhold til at søge arbejde. Jeg tænkte, at der ikke var nogen, der ville ansætte en, når man var gravid og nyuddannet. Ikke desto mindre fik jeg en projektansættelse hos en virksomhed, indtil at jeg gik på barsel. Det var super sjovt og spændende; det var en ung virksomhed med massere af internationale medarbejdere. Efter barsel kom frygten lidt tilbage igen; mange kvinder er nok lidt bekymrede for at søge arbejde igen efter barsel – de er bekymret for, at andre synes, at man har været væk fra arbejdsmarkedet for længe. Det er faktisk virkelig svært at nyde tiden som jobsøgende, for du ved ikke, hvor længe du skal gå uden job – om det drejer sig om et par dage, to uger, flere måneder eller år. Da jeg skulle søge igen, efter min barsel, var der gået cirka to år, siden jeg var færdig med min uddannelse. Det var ret tydeligt, at der allerede der var sket en stigning i stillingsopslag, der var relevante for mig. Der var kommet markant flere inden for mit felt. Det var et boost – flere virksomheder ledte eksplicit efter min faglighed.”

Jeg ser faktisk det at tage en universitetsuddannelse som noget, der minder lidt om militæret – det er en prøvelse

Så når du kigger tilbage på den tid, hvor du søgte job, så var der ikke grund til at være så bekymret?

”Ja, men det er jo meget let at sige, når man ikke selv sidder i det. Men jeg synes, at man skal prøve på at nyde den tid, hvor man søger job – for det skal nok lykkes.”

Da du var til samtaler hos virksomheder, var det så svært at formulere den faglighed, du havde og har som tekno-antropolog? Mange ved jo nok ikke, hvad den uddannelse går ud på.

”Det gik op for mig, at jeg det var virkelig vigtigt, at jeg lynhurtigt kunne redegøre for, hvad jeg kunne. Jeg skulle lave en slags elevator-pitch på blot en enkelt sætning, der skulle forklare min faglighed. Det tog faktisk ret lang tid og finde ud af, hvordan jeg skulle forklare folk, hvad jeg kunne – så finjusteringer var hele tiden nødvendige. Jeg tror virkelig, at det er vigtigt, at man hurtigt og enkelt kan formidle, hvad man kan finde ud af, ellers så bliver det svært at overbevise folk. Ud over det så hjalp det, at jeg havde været så mange forskellige steder; det gav mig en masse praktiske færdigheder. Jeg kan absolut anbefale, at man bare kommer ud i virksomhedspraktik og projektansættelse, også selvom man arbejder gratis, eller ansættelsen kun er for en kort stund – det giver en masse erfaring, forståelse og man får noget godt på CV’et [redaktionel note: se karrierekonsulent Mikkel Dahlbæk Sigurdssons afsluttende kommentar nedenunder for en uddybning af, hvornår karrierevejledningen mener, at det er en god ide at arbejde gratis].”

Det absolut vigtigste i min stilling er, at jeg kan observere, identificere og formidle brugerens behov

Hvad tror du var udslagsgivende for, at du fik tilbudt ansættelse? Var det dit CV, dine karakterer eller noget tredje?

”Jeg tror, at mit CV har været vigtigt. Men ud over det, så er folk generelt nysgerrige på, hvad tekno- eller tech-antropologi er; de fleste synes, at det lyder spændende. Erfaring er også virkelig afgørende – og så er personlighed selvfølgelig også en vigtig faktor. Man bruger jo virkelig lang tid sammen med sine kollegaer, så kemi er bare vigtigt. Men jeg tror, at virksomhederne kigger efter noget forskelligt alt efter hvilken stilling, de gerne vil besætte; om det er en stilling i salgsafdelingen, HR, strategi osv. Jeg tror også, at det er super afgørende, at man laver noget research omkring på hvilken type virksomhedskultur, der er på spil i den virksomhed, hvor man skal til samtale.”

En arbejdsdag som teknoantropolog

Vi har talt i lidt over en halv time. Både studietiden på Aalborg Universitet og overgangsfasen til arbejdslivet er blevet vendt. Dog mangler vi stadigvæk at tale om arbejdslivet mere konkret, og hvordan en typisk arbejdsdag ser ud.

Vil du ikke fortælle, hvad din vigtigste funktion hos Laerdal Medical er, og hvordan en typisk arbejdsdag ser ud for dig?

”Det absolut vigtigste i min stilling er, at jeg kan observere, identificere og formidle brugerens behov til udviklere og designere, så vi kan inkorporere det i de design, som vi laver. Jeg er ned til at lede designprocessen på et overordnet plan. Målet er, at vores produkt skal have værdi for vores brugere. At det møder et behov og skaber en god oplevelse.”

Og Laerdal Medical arbejder med medicin- og sundhedsteknologi?

”Ja, Laerdal er primært kendt herhjemme for at lave de dukker, som du kan øve dig i at give hjertemassage på. Meget af den teknologi, der sidder i de dukker, bliver designet her på kontoret. I designet ligger der, at dukkerne kan sluttes til en computer, hvormed du så kan få feedback på din hjertemassage. Det er den teknologi, de sidder og laver herinde. Jeg sidder ovenpå med et team, der står for et andet aspekt: Vi designer e-learning/simulations kurser til sundhedsansatte for at opretholde deres kompetencer i hjertestoppatienter. Selvom læger og sygeplejersker allerede er uddannet i at give hjerte- og lungemassage, er det noget, de meget sjældent gør. Derfor er det vigtigt, at de trænes i de teknikker og den viden, så de ikke ’glemmer’, hvad de skal, når de pludselig står i en situation med en patient – det handler om sekunder i forhold til forskellen på liv og død.

Trappeopgang ved Laerdal Medicals kontor. Ligesom overgangen fra studietid til arbejdsliv kan vejen godt være snørklet, svimlende og fyldt med sving.

Så vi prøver at lave nogle kurser, der er sjove og lærerige, så de kan holde deres viden ved lige. Faktisk viser undersøgelser, at de hospitaler, der har vores kurser, har en overlevelseshastighed for folk, der kommer ind med hjertestop, der er markant højere.”

Hvordan ser en typisk arbejdsdag ud for dig?

”Vores største marked er USA. Ofte tager jeg på feltarbejde i USA og besøger vores partnere der. I den forbindelse ville jeg nok besøge nogle hospitaler og måske interviewe sygeplejersker og læger, lave brugertest eller sidde og observere ansatte, når de bruger vores programmer. Derefter kommer jeg hjem til Danmark og har forhåbentligt samlet en masse brugbar data på, hvad der fungerer for vores brugere – det hele handler om, at vi hele tiden har føling med, hvem vores brugere er, og hvordan vi kan gøre vores produkt bedre i forhold til dem. Når jeg så er kommet hjem igen, holder jeg møde med vores designere, udviklere, product managers og fortæller om, hvad jeg har observeret i forhold til vores produkter. Jeg kan rigtig godt lide, at det antropologiske arbejde, jeg laver, har henblik på noget helt bestemt; at det skal bruges til noget bestemt.”

Det lyder som om, at dit arbejde ligger meget i forlængelse af din uddannelse, men er der aspekter af dit arbejde, hvor du ikke har følt dig godt klædt på?

”Ikke her hos Laerdal – jeg har faktisk følt, at den her stilling var spot-on. Men overordnet skal man tit i arbejdslivet være god til lidt at opfinde sine egne opgaver. Man får ikke at vide, hvor man kan bidrage hende. Hvor ens kompetencer har relevans, skal man selv finde ud af. Det kan godt være svært for nogen. Helt overordnet synes jeg dog, at projektforsløbene på både Aalborg Universitet og RUC har forberedt mig godt til det. Mange gange minder arbejdslivet om den der opstartsfasen i et projekt; den fase, hvor man ikke ved, hvad man skal skrive om, eller hvilken tilgang man skal have. Hvis ikke man er vant til det i studielivet, så kan det nok godt være en udfordring.”

Teknoantropologi er en super relevant uddannelse; flere og flere virksomheder bliver klar over, hvorfor vi er vigtige, og hvorfor de har brug for os. Det handler overordnet om at få det menneskelige perspektiv ind i udviklingen af teknologi

Har noget af det vigtigste ved dit studieforsløb så i virkeligheden været projektforsløbene?

”Ja, det tror jeg. Altså jeg husker de kurser, jeg havde, som virkelig spændende – ligesom mit speciale. Men jeg kan faktisk ikke huske, hvad de handlede om – heller ikke mit speciale. Det er glemt; nok fordi det ikke har været så vigtigt for mig senere hen. Det mest afgørende har været, at jeg har fået dyrket evnen til at reflektere over, hvordan man skal agere og reagere i gruppearbejde. Jeg tror, at det er vildt vigtigt, at man til en jobsamtale også får vist, at man er i stand til at lave sådanne refleksioner; der tror jeg virkelig, at man vinder noget.”

Jeg spurgte faktisk nogle studerende på teknoantropologi på AAU CPH, om hvad de gerne ville vide fra en teknoantropolog, der var færdiguddannet. De var mest interesseret i at vide, om det overhovedet er muligt at tage konkrete teorier og føre dem ud i praksis.

”For mig personligt har det ikke været specifikke teorier, der har været vigtige, men mere en generel tilgang. Jeg ser faktisk det at tage en universitetsuddannelse som noget, der minder lidt om militæret – det er en prøvelse. Du skal sætte dig ind i store stofområder, du skal kunne analysere tekster og cases, du skal overholde deadlines, og du skal arbejde sammen med andre. Jeg sidder aldrig og hiver teoretikere ind i mit arbejde; der er ikke tid til

sådan noget i de jobs, som jeg har haft. Faktisk tror jeg, at et generelt råd til studerende er, at de skal få afleveret deres speciale og komme videre: Folk på arbejdsmarkedet er generelt ikke særlig interesseret i dit speciale. Det kan lyde lidt hårdt, men jeg tror, at det er sandt. Det er lidt det samme med karaktærer; den der stræben, der godt kan være efter de perfekte karakterer, kan være voldsom. Jeg tror ikke, at karakterer er særlig vigtige for mange virksomheder. I arbejdslivet er der heller ikke på samme måde noget, der hedder perfekt arbejde – det er der ikke tid til. Det er med at få tingene gjort og afleveret.”

Hvis du skulle forklare studerende, der studerer teknoantropologi lige nu, hvad det er teknoantropologer er gode til på arbejdsmarkedet, hvad ville du så sige?

”Tekno-antropologi er en super relevant uddannelse; flere og flere virksomheder bliver klar over, hvorfor vi er vigtige, og hvorfor de har brug for os. Det handler overordnet om at få det her menneskelige perspektiv ind i udviklingen af teknologi. Når teknologiuudviklingen går så hurtigt, som den gør i dag, tror jeg, at det er enormt vigtigt, at antropologer holder fast i, at vi skal have mennesket med i den her udvikling. Jeg tror, at virksomheder kommer til at lede efter den færdighed, som tekno-antropologer har. Måske slår folk ikke lige et stillingsopslag op, hvor der står, at virksomheden søger en tekno-antropolog – formentligt bruger de ikke lige nøjagtig det ord, men det er den faglighed, de søger.”

Book en karrieresamtale

Er du blevet inspireret af Sophie-Alexandras fortælling, eller har du generelt spørgsmål vedrørende dit eget fremtidige arbejdsliv, så tøv ikke med at kontakte karrierevejledningen på Aalborg Universitet.

København:
AAU Karriere CPH
karriere@cph.aau.dk

Aalborg:
AAU Karriere
karriere@aau.dk

Karrierevejlederens perspektiv

Vi spørger Mikkel Dahlbæk Sigurdsson, specialkonsulent og karrierevejleder på AAU CPH, hvad han synes er allermest interessant i interviewet med Sophie-Alexandra.

Hvis du skal pege på blot en enkelt ting, hvad skal studerende på kandidatuddannelsen på Teknoantropologi tage med fra interviewet med Sophie-Alexandra?

”Det var meget proaktivt, at Sophie-Alexandra lavede den her liste over virksomheder, som hun gerne ville arbejde i, efter at hun var færdig. Sådan en liste kunne man allerede lave, når man startede på sin kandidat – så kunne man prøve på at tilpasse sine projekter i løbet af semestrene til de virksomheder, og måske arbejde sammen med dem undervejs. I virkeligheden skulle man måske opdatere den liste ved hvert nyt semester. Derudover er det interessant, at Sophie-Alexandras virksomhedspraktikforløb så godt. Men generelt vil jeg sige, at man skal passe på ikke for tidligt at tilbyde en virksomhed sig selv som gratis arbejdskraft. Som udgangspunkt har kandidater fra Aalborg Universitet jo faglighed nok til at de kan lande et job med løn – så start der. Det må godt være forventningen.”

Så du vil som karrierevejleder påpege, at man ikke skal starte med at tilbyde gratis arbejdskraft, når man tager kontakt til en arbejdsgiver, og at det måske kun er i forbindelse med virksomhedspraktikforløb, at tilbuddet om gratis arbejdskraft er en god idé?

”Ja. Jeg synes, at virksomhedspraktikken bør være det sidste forhandlingselement, man smider ind. En projektansættelse, hvor man kan føle hinanden an, er jo også en mulighed, der giver god mening.”